

Sumari

Història apresada de les pintures murals gòtiques de l'església de santa Maria del Bruc per BÀRBARA ORTUÑO ESCRIU	5
Des del Bruc amb agraïment per ENRIC CANELA VALLÈS	7
L'empenta de la diputació de Barcelona a la resta de les pintures per PERE PONS	11
La llum de les pintures de santa Maria per AGUSTÍ CORTÉS SORIANO	13
CAPÍTOL 1. EL BRUC, L'ESGLÉSIA DE SANTA MARIA I LES SEVES PINTURES per Gemma Estrada	
1. Els castells de La Guàrdia, El Bruc i la formació del primitiu nucli del Bruc	15
2. L'arquitectura romànica de Santa Maria del Bruc i les ampliacions posteriors.	17
3. Descoberta de les pintures gòtiques	19
CAPÍTOL 2. L'ESTIL I LA ICONOGRAFIA DE LES PINTURES DEL BRUC per Montserrat Pagès i Paretas	
1. La Iconografia	33
2. L'ornamentació	38
3. L'estil i la datació	56
CAPÍTOL 3. LA CONSERVACIÓ DE LES PINTURES MURALS GÒTIQUES IN SITU A CATALUNYA. INTERVENCIIONS 1981-2021 per Pere Rovira	
1. El caràcter específic de la pintura mural i la seva relació amb l'entorn arquitectònic	63
2. L'evolució de les pintures murals: De el grafit prehistòric al grafit contemporani	65
3. Dels arrencaments sistemàtics a la conservació de les	66

pintures murals en el seu entorn original	67
4. Alteració i deteriorament de les pintures murals	70
5. Conservar, protegir, preservar i prevenir. Sobre la conservació preventiva i la conservació-restauració de pintures murals	72
6. La conservació-restauració in situ dels conjunts murals	74
7. Les pintures murals gòtiques conservades in situ a Catalunya	75
CAPÍTOL 4. ELS MATERIALS I LA TÈCNICA DE LA PINTURA MURAL GÒTICA A CATALUNYA per Rosa M. Gasol Fargas	101
1. Introducció	103
2. Els tractats d'època medieval i les receptes de materials	103
3. Descripció dels mètodes i materials en la pintura mural	105
4. La tècnica de la pintura mural catalana dels segles s. XIII i XIV	109
5. Les capes de preparació: els morters	110
6. Tècniques preparatòries del dibuix	112
7. Pigments i aglutinants identificats	115
8. Resum dels pigments i aglutinants identificats en conjunts de pintura mural romànica tardana (segle XIII) i gòtica (segle XIV)	120
9. Daurats i elements decoratius	121
CAPÍTOL 5. LA CONSERVACIÓ I RESTAURACIÓ DEL CICLE PICTÒRIC GÒTIC DE SANTA MARIA DEL BRUC. DES DE LA SEVA DESCOBERTA FINS A L'ACTUALITAT per Voravit Roonthiva	125
1. Introducció	127
2. Origen i evolució arquitectònica de Santa Maria del Bruc	127
3. La descoberta de les pintures	129
4. Unes pintures gòtiques en un edifici romànic. La tècnica pictòrica dels murals	130
5. Les restauracions de 1958, 1966 i 1976	132
6. L'estat de conservació de les pintures abans de la darrera restauració i l'estudi tècnic de 2007	134

7. La intervenció d'urgència de l'any 2008	138
8. Finalment tot arriba: la restauració de 2018	142
9. La nova il·luminació de la capella romànica	154
10. Conclusions	155
11. Fitxa tècnica de les intervencions 2007-2018	155
Bibliografia	157
Sigles	165